

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32001725	IES Lauro Olmo	O Barco de Valdeorras	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Ámbito científico-tecnolóxico	3º ESO	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	17
4.2. Materiais e recursos didácticos	18
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	19
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	20
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	24

1. Introducción

A presente programación didáctica está elaborada para as materias de matemáticas, física e química e bioloxía e xeoloxía que se integran no Ambito Científico-Tecnolóxico do 1º curso do programa de diversificación curricular, impartido en 3º da ESO, a partir do Decreto 156/2022, do 2022, onde se establece a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.

Para a elaboración das unidades didácticas que desenvolverá a programación tomouse como referencia o currículo do ámbito científico-tecnolóxico, integrado polas materias de matemáticas, física e química e bioloxía e xeoloxía. Neste primeiro curso do programa de diversificación curricular preténdese que o alumnado inicie a adquisición das competencias, co fin de que poida proseguir os seus estudos en etapas postobrigatorias.

Outro aspecto que foi tido en conta á hora de deseñar a presente programación foi o centro no que se ía implementar: as características do mesmo, as do seu alumnado e o seu entorno. Esta programación didáctica está pensada para ser levada á práctica no IES Lauro Olmo situado no Barco de Valdeorras.

O IES Lauro Olmo está situado na rúa Calabagueiros do Barco de Valdeorras, fronte ao Pavillón Polideportivo, ao Centro de Saúde e ao Centro de Formación do Profesorado. A un lado ten o campo de fútbol de Calabagueiros e ao outro lado o CEIP Condese de Fenosa. Este IES recolle alumnado procedente da propia localidade e de distintas centros de poboación das proximidades. O centro está situado nunha zona escolar onde están situados a meirande parte dos demais centros educativos do Barco de Valdeorras, o CEIP Condese de Fenosa, que está adscrito a este Instituto, o IES Martaguisela e o CEIP Julio Gurriarán.

O Barco é a localidade máis dinámica da comarca de Valdeorras, conta cunha poboación duns 14.000 habitantes censados, porén a súa poboación flotante fai dela unha vila maior. Ademais é o eixe vertebrador da vida da comarca valdeorresa. O seu motor económico é a extracción e primeiros procesados da lousa, que proporciona traballo a unha gran parte da poboación e atrae traballadores doutras zonas da Galiza, do Estado e do estranxeiro. Outros sectores relevantes a nivel socioeconómico son o da viticultura, a construción e o sector servizos.

O Barco é unha localidade semiurbá, que debido a súa situación afastada, conta con numerosos servizos como: os Xulgados, Facenda, a Delegación de Presidencia, o Hospital Comarcal, o conservatorio e escola de música, a escola de idiomas, as entidades bancarias, unha ampla oferta en hostalería e comercio en xeral, o que dá un gran dinamismo á vila. Os sectores económicos exercen unha atracción de poboación de fora do contorno valdeorrés o que fai que os centros da bisbarra reciba alumnado diversas nacionalidades, sobre todo de Portugal, Latinoamérica e países do leste de Europa.

O alumnado deste grupo son 6 alumnos de 3º ESO. As idades están comprendidas entre os 14 e os 16 anos. En total hai 1 repetidor/a.

Na elaboración da presente programación teranse en conta estes e outros aspectos a nivel metodolóxico.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Recoñecer os motivos polos que ocorren os principais fenómenos naturais, a partir de situacións cotiás, e explicalos en termos das leis e teorías científicas adecuadas, para poñer en valor a contribución da ciencia á sociedade.	1		1-2-4	1	4	3		
OBX2 - Interpretar e modelizar en termos científicos problemas e situacións da vida cotiá aplicando diferentes estratexias, formas de razoamento, ferramentas tecnolóxicas e o pensamento computacional, para achar e analizar solucións comprobando a súa validez.	2		1-2	1-3	4		1	
OBX3 - Utilizar os métodos científicos, facendo indagacións e levando a cabo proxectos, para desenvolver os razoamentos propios do pensamento científico e mellorar as destrezas no uso das metodoloxías científicas.			1-2-3	1-3	4-5		1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Analizar os efectos de determinadas accións cotiás sobre a saúde, o medio natural e social, baseándose en fundamentos científicos, para valorar a importancia dos hábitos que melloran a saúde individual e colectiva, evitan ou minimizan os impactos ambientais negativos e son compatibles cun desenvolvemento sustentable.			5	4	2	4		
OBX5 - Interpretar e transmitir información e datos científicos, contrastando previamente a súa veracidade, e utilizando linguaxe verbal ou gráfica apropiada, para adquirir e afianzar coñecementos da contorna natural e social.	1-2-3		4	1	4	4		3
OBX6 - Identificar as ciencias e as matemáticas implicadas en contextos diversos, interrelacionando conceptos e procedementos para aplicalos en situacións da vida cotiá.			1-2-5	5	5	4	1	2
OBX7 - Desenvolver destrezas persoais identificando e xestionando emocións, poñendo en práctica estratexias de aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e adaptándose ante situacións de incerteza, para mellorar a perseveranza na consecución de obxectivos e a valoración da aprendizaxe das ciencias.			5	2	1-4-5	1	1-3	
OBX8 - Desenvolver destrezas sociais e traballar de forma cooperativa en equipos diversos con roles asignados que permitan potenciar o crecemento entre iguais, valorando a importancia de romper os estereotipos de xénero na investigación científica, para o emprendemento persoal.	5	3	2-4	3	3	2	2	

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O traballo científico	Nesta unidade abórdanse distintos aspectos sobre o traballo nas ciencias e adquiríranse estratexias para elaborar traballos relacionados co temario da materia.	6	18	X	X	X
2	Os números	Nesta unidade trabállanse os números enteiros, naturais, racionais e decimais, as operacións combinadas, proporcionalidade e as porcentaxes.	10	48	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	A materia: estrutura, composición e cambios. As reaccións químicas.	Nesta unidade tratarase a estrutura atómica da materia, así como a ordenación dos elementos na táboa periódica. Tamén se aprenderá a formular e nomear compostos binarios sinxelos, seguindo as normas IUPAC. Remataráse a unidade co estudo das reaccións químicas.	10	30	X		
4	Organización do corpo humano	Nesta unidade estúdanse os distingos niveis de organización nos seres vivos, a célula, os principais tecidos e os sistemas e aparatos do corpo humano.	4	6	X		
5	Anatomía e funcionamento do corpo humano	Nesta unidade estudaremos as partes dos principais aparatos do corpo e como funcionan, centrándonos nas funcións vitais: nutrición, relación e reprodución.	10	42	X	X	
6	Ecuacións e sistemas	Nesta unidade traballarase e a linguaxe alxébrica, a resolución de ecuacións e sistemas.	10	30		X	
7	Saúde e enfermidade. Os hábitos saudables.	Nesta unidade coñeceremos o concepto de saúde e a importancia de manter hábitos saudables. Tamén estudaremos o sistema inmune.	8	9		X	
8	Estatística	Esta unidade xira arredor do tratamento de datos de cara á elaboración, análise e interpretación de táboas e gráficos.	10	24		X	X
9	A enerxía	Nesta unidade trataráse a natureza eléctrica da materia relacionándoa coa construción de circuítos eléctricos sinxelos. Ademais tamén se incidirá na importancia de realizar un consumo responsable das fontes enerxéticas.	8	11			X
10	Funcións e gráficas	Nesta unidade trataremos o estudo das funcións e as súas representacións.	8	28			X
11	A paisaxe e os axentes xeolóxicos externos	Nesta unidade imos estudar cales son os axentes xeolóxicos externos, así como os procesos e factores que condicionan o modelado do relevo. Tamén veremos que e cales son os riscos naturais.	8	12			X
12	Xeometría	Nesta unidade traballaremos as áreas e perímetros de figuras planas e tamén as figuras xeométricas planas e tridimensionais.	8	22			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O traballo científico	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Formular preguntas e hipóteses que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando o método científico, a observación, a información e o razoamento explicando fenómenos naturais e realizando predicións sobre eles.	Formular preguntas e hipóteses que poidan ser respondidas usando o método científico e o razoamento.		
CA1.2 - Diseñar e realizar experimentos e obter datos cuantitativos e cualitativos sobre fenómenos naturais no medio natural e no laboratorio utilizando os instrumentos, ferramentas ou técnicas adecuadas con corrección para obter resultados claros que respondan a cuestións concretas ou que contrasten a veracidade dunha hipótese.	Diseñar e realizar experimentos e obter datos sobre fenómenos naturais no medio natural e no laboratorio utilizando as ferramentas e técnicas axeitadas.		
CA1.3 - Interpretar os resultados obtidos en proxectos de investigación utilizando o razoamento e, cando sexa necesario, ferramentas matemáticas e tecnolóxicas.	Interpretar os resultados obtidos en proxectos de investigación dun xeito razoado.		
CA1.4 - Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara e rigorosa de maneira verbal, gráfica, numérica etc. utilizando o formato máis adecuado.	Organizar e comunicar a información de forma clara e rigorosa, utilizando o formato máis adecuado.		
CA1.5 - Empregar e citar de forma adecuada fontes fiables seleccionando a información científica relevante na consulta e creación de contidos e mellorando a aprendizaxe propia e colectiva.	Empregar fontes fiables seleccionando a información científica relevante.		
CA1.6 - Asumir responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo respectando a diversidade e favorecendo a inclusión.	Cooperar na realización dun proxecto, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	TI	100
CA1.7 - Emprender, de forma guiada e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade.	Emprender proxectos científicos colaborativos orientados á creación de valor na sociedade.		
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor das persoas dedicadas a ela, destacando o papel da muller e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución influída polo contexto político e os recursos económicos.	Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor das persoas dedicadas a ela, destacando o papel da muller.		
CA12.1 - Mostrar resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora e desenvolvendo un autoconcepto positivo ante as ciencias.	Mostrar resiliencia, asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora.		
CA12.2 - Asumir responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo respectando a diversidade e favorecendo a inclusión.	Cooperar na realización dun proxecto, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA12.3 - Emprender, de forma guiada e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade.	Emprender proxectos científicos colaborativos orientados á creación de valor na sociedade.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Proxectos de investigación. Metodoloxía da investigación científica. - Identificación e formulación de cuestións. - Elaboración de hipóteses. - Comprobación mediante experimentación. - Análise e interpretación de resultados. - Espazos e recursos de aprendizaxe científica (como o laboratorio e os espazos virtuais): utilización adecuada, que asegure a conservación da saúde propia e a comunitaria, a seguridade e o respecto ao medio ambiente. - Linguaxe científica: interpretación, produción e comunicación eficaz de información de carácter científico no contexto escolar en diferentes formatos. - Valoración da ciencia e da actividade desenvolvida polas persoas que se dedican a ela e recoñecemento da súa contribución aos distintos ámbitos do saber humano e no avance e a mellora da sociedade. - Estratexias para o recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe propia para incrementar a curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia. - Estratexias de fomento da flexibilidade cognitiva: a apertura a cambios de estratexia cando sexa necesario e transformación do erro en oportunidade de aprendizaxe. - Selección de técnicas cooperativas para optimizar o traballo en equipo, uso de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos. - Promoción de actitudes inclusivas e da igualdade efectiva de xénero, así como respecto polas minorías e aceptación da diversidade presente na aula e na sociedade.

UD	Título da UD	Duración
2	Os números	48

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Atopar a solución dun problema utilizando coñecementos, datos e información achegados, estratexias e ferramentas apropiadas.	Atopar a solución dun problema de números e operacións utilizando coñecementos, datos e ferramentas apropiadas.	PE	70
CA2.3 - Comprobar a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto exposto.	Comprobar a corrección das solucións nun problema aritmético.		
CA2.4 - Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara e rigorosa de maneira verbal, gráfica, numérica etc. utilizando o formato máis adecuado.	Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara en actividades realizadas con números, utilizando o formato máis adecuado.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Elaborar representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas.	Elaborar representacións que axuden na resolución dos problemas.	TI	30
CA2.5 - Analizar e interpretar información científica e matemática presente na vida cotiá, mantendo unha actitude crítica.	Identificar a información científica e matemática presente na vida cotiá relacionada coa aritmética.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Números e operacións. <ul style="list-style-type: none"> - Identificación e representación de cantidades con números naturais, enteiros, decimais e racionais. - Representación e ordenación de números na recta numérica. - Selección da representación máis adecuada dunha cantidade e utilización en distintos contextos. - Operacións ou combinación de operacións con números naturais, enteiros, racionais ou decimais (suma, resta, multiplicación, división e potencias con expoñentes enteiros). - Propiedades das operacións con números naturais, enteiros, racionais ou decimais. - Resolución de problemas elixindo a representación máis adecuada dunha cantidade. - Estratexias de cálculo mental, de forma manual ou con calculadora. - Relacións inversas (adición e subtracción, multiplicación e división, cadrado e raíz cadrada): utilización na resolución de problemas. - Utilización do cálculo para resolver problemas da vida cotiá, adaptando a estratexia e o tipo de cálculo ao tamaño dos números. - Interpretación de números grandes e pequenos. <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento da notación científica. - Orde de magnitude. - Uso da calculadora na representación de números en notación exponencial e científica. - Factores e múltiplos: relacións e uso da factorización en números primos na resolución de problemas. - Razóns e proporcións: comprensión e representación de relacións cuantitativas. - Relacións de proporcionalidade directa e inversa. <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento das relacións de proporcionalidade directa e inversa. - Interpretación da constante de proporcionalidade no contexto dado. - Resolución de problemas de proporcionalidade: escalas, cambio de divisas etc. - Porcentaxes. <ul style="list-style-type: none"> - Comprensión e uso en diferentes contextos.

Contidos

- Aumentos e diminucións porcentuais. Aplicación en contextos cotiáns, como rebaixas, descontos, impostos, taxas etc.
- Toma de decisións a partir da información numérica relevante: consumo responsable, relacións calidade-prezo e valor-prezo en contextos cotiáns.

UD	Título da UD	Duración
3	A materia: estrutura, composición e cambios. As reaccións químicas.	30

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA7.1 - Identificar e comprender fenómenos naturais relevantes, para explicalos a partir de teorías, leis e principios científicos adecuados como estratexia na toma de decisións fundamentadas.	Comprender a estrutura do átomo e distinguir entre os cambios físicos e químicos na vida cotiá.	PE	80
CA7.2 - Elaborar representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas.	Identificar os elementos químicos a partir dos seus símbolos e as súas propiedades. Identificar os reactivos e produtos de reaccións químicas sinxelas.		
CA7.3 - Atopar a solución dun problema utilizando os datos e información achegados, os propios coñecementos e as estratexias e ferramentas apropiadas.	Formular e nomear compostos binarios sinxelos. Atopar a solución dun problema utilizando os datos e as ferramentas apropiadas.		
CA7.4 - Comprobar a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto exposto.	Comprobar a corrección das solucións dun problema.	TI	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Teoría cinético-molecular: aplicación e explicación das propiedades máis importantes dos sistemas materiais.
- Composición da materia.
 - Aplicación dos coñecementos sobre a estrutura atómica da materia para entender a formación de ións, a existencia de isótopos, o desenvolvemento histórico do modelo atómico e a ordenación dos elementos na táboa periódica.
 - Valoración das aplicacións de elementos e compostos químicos de relevancia, a súa formación e as súas propiedades físicas e químicas.
- Formulación e nomenclatura de substancias químicas simples e compostos binarios inorgánicos segundo as normas da IUPAC.
- Análise dos diferentes tipos de cambios que experimentan os sistemas materiais para relacionalos coas causas que os producen e coas consecuencias que teñen.
- Reaccións químicas.
 - Interpretación das reaccións químicas no ámbito macroscópico e microscópico.
 - Aplicación da lei de conservación da masa.
 - Análise dos factores que afectan á velocidade das reaccións químicas de forma cualitativa.

Contidos

- Experimentación cos sistemas materiais: coñecemento e descrición das súas propiedades, composición e clasificación.

UD	Título da UD	Duración
4	Organización do corpo humano	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA9.1 - Recoñecer e describir a célula como unidade estrutural e funcional dos seres vivos identificando as estruturas básicas dos diferentes tipos de células, utilizando diferentes estratexias de observación e comparación e relacionándoas coas súas funcións.	Recoñecer os distintos tipos de células dos seres vivos, identificando as súas estruturas básicas e relacionándoas coas súas funcións.	PE	80
CA9.2 - Determinar os distintos niveis de organización das células para formar tecidos, órganos e aparatos dun ser vivo utilizando diferentes estratexias de observación.	Coñecer os distintos niveis de organización dun ser vivo.		
CA9.3 - Describir os virus como formas acelulares causantes dalgunhas patoloxías nos humanos, utilizando fontes fiables adoptando unha actitude crítica e escéptica cara a informacións sen unha base científica como pseudociencias, teorías conspiratorias, crenzas infundadas, bulos etc.	Describir os virus como formas acelulares causantes dalgunhas patoloxías nos humanos, utilizando fontes fiables.	TI	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Niveis de organización.
- A célula: estrutura básica e tipos de células.
- Os tecidos, órganos e aparatos.
- Os virus.

UD	Título da UD	Duración
5	Anatomía e funcionamento do corpo humano	42

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA9.4 - Recoñecer e identificar órganos, aparatos e sistemas que participan en cada unha das funcións vitais describindo os principais procesos que interveñen nelas e establecendo o seu papel e importancia.	Recoñecer e identificar órganos, aparatos e sistemas que participan nas funcións vitais e describir os procesos que acontecen.	PE	70
CA9.5 - recoñecer o sexo e a sexualidade desde a perspectiva da igualdade entre homes e mulleres respectando a diversidade sexual e promovendo a responsabilidade nas prácticas sexuais seguras.	Recoñecer o sexo e a sexualidade desde a perspectiva da igualdade entre homes e mulleres, respectando a diversidade sexual.	TI	30

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As funcións vitais no ser humano. - Función de nutrición. Dixestión, respiración, circulación e excreción. - Función de relación. Os órganos sensoriais. Sistema nervioso e endócrino. - Función de reprodución. Métodos anticonceptivos e prácticas sexuais responsables.

UD	Título da UD	Duración
6	Ecuacións e sistemas	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Elaborar representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas.	Elaborar representacións que axuden na resolución das actividades e problemas.	PE	90
CA5.2 - Atopar a solución dun problema utilizando coñecementos, datos e información achegados, estratexias e ferramentas apropiadas.	Atopar a solución dun problema alxebraico utilizando métodos de resolución de ecuacións e sistemas.		
CA5.3 - Comprobar a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto exposto.	Comprobar a corrección das solucións dun problema alxebraico.		
CA5.4 - Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara e rigorosa de maneira verbal, gráfica, numérica etc. utilizando o formato máis adecuado.	Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara en actividades e problemas alxebraicos, utilizando o formato máis adecuado.	TI	10
CA5.5 - Analizar e interpretar información científica e matemática presente na vida cotiá mantendo unha actitude crítica.	Identificar a información científica e matemática presente na vida cotiá relacionada coa álgebra.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Linguaxe alxébrica. - Comprensión do concepto de variable. - Expresión de relacións sinxelas mediante linguaxe alxébrica. - Equivalencia de expresións alxébricas de primeiro grao. - Resolución alxébrica e gráfica de sistemas de ecuacións lineais en problemas de contextos diferentes. - Interpretación da solución dun problema e comprobación da coherencia no contexto. - Uso de ferramentas tecnolóxicas na resolución de problemas e interpretación das solucións.

UD	Título da UD	Duración
7	Saúde e enfermidade. Os hábitos saudables.	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA10.1 - Analizar conceptos e factores relacionados coa saúde e a enfermidade interpretando información en diferentes formatos mantendo unha actitude crítica e obtendo conclusións fundamentadas.	Coñecer conceptos e factores relacionados coa saúde e a enfermidade.	PE	50
CA10.2 - Analizar o funcionamento do sistema inmunitario e comparar as enfermidades infecciosas e non infecciosas identificando as medidas de prevención e tratamentos que existen ata o momento, concienciando sobre a vacinación e o uso responsable de antibióticos, utilizando fontes fiables adoptando unha actitude crítica e escéptica cara a informacións sen unha base científica como pseudociencias, teorías conspiratorias, crenzas infundadas, bulos etc.	Analizar o funcionamento do sistema inmunitario e comparar as enfermidades infecciosas e non infecciosas.		
CA10.3 - Recoñecer a importancia da doazón de sangue e órganos valorando a súa mellora na calidade de vida.	Recoñecer a importancia da doazón de sangue e órganos.	TI	50
CA10.4 - Avaliar os efectos de determinadas accións individuais sobre o organismo reflexionando sobre a importancia de adquirir hábitos saudables como método de prevención de enfermidades.	Avaliar os efectos dalgunhas accións individuais sobre o organismo, valorando a importancia de adquirir hábitos saudables.		
CA10.5 - Recoñecer as drogas, legais e ilegais, considerándoas como causa de prexuízos non só para as persoas que as consomen senón tamén para as que están na súa contorna próxima.	Recoñecer as drogas, legais e ilegais e o seu efecto sobre o organismo.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Concepto de saúde e enfermidade. - Enfermidades infecciosas e non infecciosas. <ul style="list-style-type: none"> O sistema inmunitario. - Prevención e tratamento das enfermidades infecciosas: a vacinación e o uso responsable de antibióticos. - Os transplantes e a doazón de órganos. - Hábitos saudables: postura adecuada, dieta equilibrada, exercicio físico, hixiene do sono, uso responsable dos dispositivos tecnolóxicos... Prevención do consumo de drogas legais e ilegais.

UD	Título da UD	Duración
8	Estatística	24

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Atopar a solución dun problema utilizando coñecementos, datos e información achegados, estratexias e ferramentas apropiadas.	Atopar a solución dun problema utilizando ferramentas estatísticas, interpretando os datos e a información achegados.	PE	75
CA6.2 - Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara e rigorosa de maneira verbal, gráfica, numérica etc. utilizando o formato máis adecuado.	Organizar e comunicar as respostas nos problemas estatísticos de forma clara.		
CA6.3 - Analizar e interpretar información científica e matemática presente na vida cotiá mantendo unha actitude crítica.	Identificar a información científica e matemática presente na vida cotiá relacionada coa estatística, mantendo unha actitude crítica.	TI	25

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Características dunha poboación. <ul style="list-style-type: none"> Formulación de preguntas adecuadas. Estratexias de recollida de datos. Organización dos datos: frecuencias e táboas de frecuencia. - Medidas de centralización e dispersión. <ul style="list-style-type: none"> Cálculo, interpretación e obtención de conclusións razoadas. Uso das ferramentas tecnolóxicas adecuadas a cada situación. Comparación de dous conxuntos de datos atendendo ás súas medidas de centralización e de dispersión. - Elaboración das representacións gráficas máis adecuadas mediante diferentes ferramentas tecnolóxicas (calculadora, folla de cálculo, aplicacións...).

Contidos
- Análise e interpretación de táboas e gráficos estatísticos de variables estatísticas en contextos cotiáns.

UD	Título da UD	Duración
9	A enerxía	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA8.1 - Identificar e comprender fenómenos naturais relevantes, para explicalos a partir de teorías, leis e principios científicos adecuados como estratexia na toma de decisións fundamentadas.	Identificar fenómenos naturais e explicalos a partir de teorías, leis e principios científicos. O aforro enerxético e a conservación sustentable do medio ambiente.	PE	50
CA8.3 - Atopar a solución dun problema utilizando os datos e información achegados, os propios coñecementos e as estratexias e ferramentas apropiadas.	Construir circuítos eléctricos sinxelos e coñecer como se obtén a enerxía eléctrica.		
CA8.4 - Comprobar a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto exposto.	Comprobar a corrección das solucións dun problema enerxético.		
CA8.2 - Elaborar representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas.	Elaborar representacións que axuden na resolución dunha situación problematizada relacionada coa enerxía.	TI	50
CA8.5 - Relacionar con fundamentos científicos a preservación da biodiversidade, a conservación do medio ambiente e a protección dos seres vivos da contorna, con desenvolvemento sustentable e a calidade de vida.	Valorar a importancia da enerxía na vida cotiá e o seu impacto no medio.		
CA8.6 - Analizar e interpretar información científica, e matemática presente na vida cotiá mantendo unha actitude crítica.	Analizar e interpretar información científica presente na vida cotiá relacionada coa enerxía.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Natureza eléctrica da materia: electrización dos corpos.
- Enerxía eléctrica: obtención. Circuítos eléctricos simples.
- O aforro enerxético e a conservación sustentable do medio ambiente.

UD	Título da UD	Duración
10	Funcións e gráficas	28

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Atopar a solución dun problema utilizando coñecementos, datos e información achegados, estratexias e ferramentas apropiadas.	Atopar a solución dun problema utilizando as funcións e as súas representacións gráficas .	PE	70
CA5.3 - Comprobar a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto exposto.	Comprobar a coherencia das conclusións obtidas na análise de representacións gráficas de funcións.		
CA5.4 - Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara e rigorosa de maneira verbal, gráfica, numérica etc. utilizando o formato máis adecuado.	Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara en actividades relacionadas coas funcións e as súas representacións gráficas.		
CA5.1 - Elaborar representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas.	Elaborar representacións que axuden na resolución das actividades e problemas de funcións e gráficas.	TI	30
CA5.5 - Analizar e interpretar información científica e matemática presente na vida cotiá mantendo unha actitude crítica.	Identificar a información científica e matemática presente na vida cotiá relacionada coas funcións e as súas representacións gráficas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Padróns e sucesións. <ul style="list-style-type: none"> - Identificación de estruturas numéricas e gráficas. - Determinación da regra de formación de diversas estruturas en casos sinxelos. - Identificación de padróns en diferentes contextos: mosaicos, frisos, calzadas etc. - Relacións e funcións <ul style="list-style-type: none"> - Formas de representación dunha relación: enunciado, táboas, gráficas e expresión analítica. - Relacións lineais: interpretación en situacións contextualizadas descritas mediante un enunciado, táboa, gráfica ou expresión analítica. - Estratexias para a interpretación e modificación de algoritmos. Formulación de problemas susceptibles de ser analizados utilizando programas e outras ferramentas.

UD	Título da UD	Duración
11	A paisaxe e os axentes xeolóxicos externos	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA11.1 - Describir o modelado do relevo, analizando os diferentes axentes, procesos e factores que favorecen a formación da paisaxe, investigando o relevo en Galicia e observando a paisaxe próxima.	Describir o modelado do relevo, analizando os diferentes axentes xeolóxicos externos, procesos e factores que favorecen a formación da paisaxe.	PE	80
CA11.2 - Clasificar os riscos, empregando como criterio as causas naturais que os producen.	Definir e clasificar os riscos.		
CA11.3 - Valorar a importancia da análise dos riscos xeolóxicos externos potenciados por determinadas accións humanas recoñecendo as medidas de predición e prevención para minimizar os seus efectos.	Valorar a importancia da análise dos riscos xeolóxicos externos e recoñecer a utilidade das medidas de predición e prevención.	TI	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xeomorfoloxía externa. - Axentes, procesos e factores que condicionan o modelado do relevo. - Riscos naturais. - Definición e clasificación. - Riscos xeolóxicos externos.

UD	Título da UD	Duración
12	Xeometría	22

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Atopear a solución dun problema utilizando coñecementos, datos e información achegados, estratexias e ferramentas apropiadas.	Atopear a solución dun problema utilizando o cálculo de áreas para interpretar os datos e a información achegados.	PE	75
CA3.3 - Aplicar procedementos propios das ciencias e das matemáticas en situacións diversas establecendo conexións entre distintas áreas de coñecemento en contextos sociais.	Aplicar coñecementos xeométricos en diversas situacións, conectando distintas áreas de coñecemento.		
CA4.2 - Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara e rigorosa de maneira verbal, gráfica, numérica etc. utilizando o formato máis adecuado.	Organizar e comunicar información científica e matemática de forma clara dando resposta a cuestións relacionadas coa xeometría plana e cos corpos xeométricos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Analizar e interpretar información científica e matemática presente na vida cotiá mantendo unha actitude crítica.	Identificar a información científica e matemática presente na vida cotiá relacionada coa xeometría,	TI	25
CA4.1 - Elaborar representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas.	Elaborar representacións que axuden na procura dunha solución problematizada coa xeometría.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estimación, relacións e conversións: toma de decisión xustificada do grao de precisión en situacións de medida. - Obtención de fórmulas para o cálculo de perímetros e áreas de figuras planas. - Aplicación do cálculo de perímetros e áreas na resolución de problemas. - Figuras xeométricas de dúas e tres dimensións. <ul style="list-style-type: none"> - Descrición de figuras planas e tridimensionais e os seus elementos característicos. - Clasificación das figuras xeométricas planas e tridimensionais en función das súas propiedades ou características. - Construción de figuras xeométricas con ferramentas manipulativas e dixitais, como programas de xeometría dinámica, realidade aumentada etc. - Coordenadas cartesianas: localización e descrición de relacións espaciais.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía será activa e participativa, destinada a unha aprendizaxe práctica significativa e funcional, que facilite a aprendizaxe tanto individual como colectiva e que, como un dos seus eixes, favoreza a adquisición das competencias básicas, especialmente a relacionada co coñecemento e a interacción co mundo físico.

En relación co exposto anteriormente, a proposta didáctica para as materias que integran o ámbito científico-tecnolóxico elaborouse de acordo cos principios metodolóxicos seguintes:

¿ Funcionalidade: fomentar a proxección práctica dos contidos e a súa aplicación, co fin de asegurar a aprendizaxe en dous sentidos: o desenvolvemento de capacidades e a súa aplicación na vida cotiá.

¿ Motivación: procurar despertar o interese do alumnado polos diferentes temas a tratar.

¿ Autonomía: partindo dos coñecementos previos, estimular as alumnas e alumnos a capacidade para aprender por si mesmo, buscando unha aprendizaxe o máis significativa posible.

¿ Esfuerzo: propor actividades diversificadas de acordo coas capacidades intelectuais propias da etapa e atendendo á diversidade e os diferentes ritmos de aprendizaxe.

¿ Actividade: fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización (actividades individuais) con outras que fomenten a socialización (actividades cooperativas en grupos).

¿ Rigor científico: desenvolvendo as capacidades intelectuais.

¿ Integración e interdisciplinidade: presentar os contidos cunha estrutura clara, formulando as interrelacións entre os contidos das materias que integran o ámbito científico-tecnolóxico (física e química, bioloxía e xeoloxía e matemáticas) e os doutras disciplinas doutras áreas. Fomentarase, entre outras, a comprensión lectora e a integración e uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula.

Para conseguir que a aprendizaxe sexa significativa e funcional, ademais de atender a diversidade, utilizaranse estratexias didácticas variadas, que combinen, do modo máis axeitado posíbel, as estratexias expositivas, acompañadas de actividades prácticas e das estratexias de indagación, como as que se expoñen a continuación:

¿ Ao inicio de cada unidade realizaranse actividades de motivación para despertar interese polo que van a aprender. A

exposición dos contidos teóricos virá precedida dunha serie de preguntas abertas, orais ou escritas, sobre as ideas previas dos alumnos.

¿ Na exposición dos contidos conceptuais, ademais da linguaxe verbal, empregaranse todos os soportes visuais dispoñibles para facilitar a comprensión do alumno: modelos, vídeos de corta duración, esquemas e debuxos explicativos, canón, material elaborado polos propios alumnos, pósteres, maquetas, coleccións de minerais e rochas,... Os vídeos utilizarase de xeito activo seleccionando fragmentos de corta duración, con paradas, repetición de imaxes e explicacións intercaladas para apoiar os contidos.

¿ Tamén se organizará o alumnado en grupos para a realización das prácticas no laboratorio cun responsable do material. Así se fomentarán no alumnado experiencias básicas como o traballo en equipo, a responsabilidade, a solidariedade, o respecto polo material, o respecto polas opinións dos demais a valoración do propio esforzo...

¿ O alumno realizará as actividades de aplicación e síntese dos contidos nun caderno, no que recollerá as actividades e exercicios realizados na aula e na casa e tamén as prácticas de laboratorio. Este caderno será requirido alomenos unha vez por trimestre. Terá por obxecto axudar ó alumno a asimilar as ideas aprendidas e eliminar algunhas erróneas. O profesor serviránlle para avaliar se o proceso de aprendizaxe produciu no alumno o resultado esperado.

¿ Realizaranse traballos individuais e en grupos, elaboración de pósteres ou construción de maquetas, modelos, coleccións propias de minerais e rochas, etc. Algúns dos traballos rematarán nunha exposición oral na aula.

¿ Proporanse lecturas voluntarias de distintos libros relacionados coas materias do ámbito e realizarase a recompilación, selección e exposición na aula de noticias de prensa, revistas, páxinas web, ... relacionadas co currículo da materia do ámbito que se está a tratar, favorecendo a integración do plan lector na aula e, ao mesmo tempo, o uso de diferentes fontes de información.

¿ Contribuirase ao plan TICs co bosquejo de información na rede para algúns traballos, a exposición visual na aula, presentacións dixitais para as explicacións dos contidos, kahoots, actividades de repaso autoavaliáveis na aula virtual.

¿ Tamén se contribuirá a outros plans incluídos no Proxecto Educativo do Centro, como o plan de atención á diversidade, o proxecto lingüístico, o clube de ciencias, a biblioteca, vozatura, ...

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Apuntamentos e textos aportados polo profesor da materia.
Material de apoio de física e química, bioloxía e xeoloxía e matemáticas de 3º de E.S.O. de diferentes editoriais.
Cadernos do alumno e portfolio.
Fichas elaboradas polo profesor con actividades : de consolidación, de repaso, de reforzón, de ampliación.
Presentacións dixitais (power point, genially, canvas, ¿).
Vídeos curtos relacionados cos temas
Xogos para repasar os contidos da materia: encrucillados, sopas de letras, pasapalabra, kahoot...
Home clásico e maquetas elaboradas polos propios alumnos.
Material de laboratorio empregado na realización de experiencias sinxelas.

No que se refire ás ferramentas que centrarán o traballo do alumnado na aula, as principais serán os apuntamentos e materias aportados polo profesor da materia e o caderno, recurso indispensable que será solicitado periodicamente para a súa avaliación.

No portfolio o alumnado gardará e clasificará trimestralmente non só todos aqueles documentos impresos que lle sexan entregados ao longo do curso, senón tamén os xerados por eles mesmos. Entre os recursos impresos mencionados destacan os apuntamentos, as fichas de comprensión lectora, os guións de prácticas, as fichas de actividades de repaso, de consolidación e as actividades de reforzo e de ampliación específicas para cada alumno.

Os recursos didácticos dispoñibles no centro son:

¿ Aula de referencia: Equipada cun encerado tradicional, pupitres individuais para o alumnado e un ordenador, o que facilitará os cambios na súa distribución para o traballo en parellas ou grupos.

¿ Laboratorios de ciencias: Física: Laboratorio para 20 alumnos/as equipado con instrumental de laboratorio necesario para a realización de prácticas sinxelas. Química: Laboratorio para 25 alumnos/as equipado con instrumental de laboratorio necesario para a realización de prácticas sinxelas. . Bioloxía: Equipado para 20 alumnos/as, con microscopios para cada 2, lupas binoculares para cada 4 e outro instrumental e material de laboratorio.

¿ Aulas TIC: Dotados con ordenadores, pizarra dixital e tradicional.

¿ Biblioteca: Para a consulta de diversos materiais na realización de traballos ou actividades.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio de curso, nas primeiras sesións, realizarase unha proba inicial baseada en competencias e contidos básicos. O seu obxectivo é facilitar información sobre distintos aspectos do alumnado, tales como o seu coñecemento das destrezas das materias do ámbito, así como posibles dificultades de aprendizaxe ou capacidades por riba da media do grupo. Dita información servirá para programar as adaptacións precisas, así como as actividades de reforzo e ampliación no caso de ser necesarias.

Os resultados de dita proba daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que se atopará a totalidade da xunta avaliadora. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do Departamento de Orientación levaranse a cabo as medidas de atención pertinentes.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	6	10	10	4	10	10	8	10	8	8
Proba escrita	0	70	80	80	70	90	50	75	50	70
Táboa de indicadores	100	30	20	20	30	10	50	25	50	30

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	8	8	100
Proba escrita	80	75	68
Táboa de indicadores	20	25	32

Criterios de cualificación:

A avaliación é un proceso que se basea na observación sistemática da evolución do alumno. No proceso de avaliación valóranse diversos aspectos: a adquisición das competencias clave, o crecemento individual, a consecución dos obxectivos, o desenvolvemento persoal e social, etc. Os sistemas para avaliar son múltiples, pero en calquera caso, nos instrumentos que se deseñen, estarán presentes os seguintes factores:

¿ Observación do traballo de aula. Comprende a realización das actividades propostas ao longo do curso (fichas de actividades de consolidación, reforzo, repaso e ampliación), a participación activa nas actividades de grupo, o desenvolvemento nas prácticas de laboratorio, o interese pola materia e o respecto polas opinións alleas.

¿ Recollida e corrección de cadernos. Revisaranse periodicamente os cadernos, valorando os contidos e a presentación (orde, limpeza, corrección de exercicios, ...)

¿ Observación do traballo no laboratorio. As materias do ámbito científico-tecnolóxico son materias moi prácticas, polo que unha parte do seu currículo desenvolverase no laboratorio mediante prácticas. Valorarase a destreza dos alumnos na realización das prácticas, o coñecemento do material e normas de laboratorio e a interpretación dos resultados obtidos.

¿ Traballos escritos e exposicións. Os traballos permiten analizar o dominio dos conceptos, a capacidade de bosquexo e organización da información, o manexo das TICs e a linguaxe científica. Serán un ou dous por trimestre e valorarase a presentación e exposición, así como o dominio dos contidos.

¿ Probas escritas. Realizaranse ao final de cada unidade didáctica, como mínimo dúas probas escritas por avaliación. Nestas probas inclúiranse cuestións cos contidos específicos asociados aos criterios de avaliación. Terase en conta a presentación do exame (marxes, claridade,...)

Para a cualificación da nota final de cada avaliación terase en conta:

¿ Probas escritas. Representarán como máximo o 60% da nota da avaliación.

¿ Táboas de indicadores. Representarán como mínimo o 40% da nota da avaliación. Neste apartado inclúiranse as observacións do traballo na aula, os cadernos, o traballo no laboratorio e os traballos individuais e/ou grupos e a exposición. Para todo isto o profesor conta cun caderno de cotexo onde vai facendo o seguimento de todo o que fai cada un dos alumnos/as.

O alumnado estará aprobado se a nota final da avaliación é 5 ou superior, en cada unha das materias do ámbito. No caso de decimais na nota final de cada avaliación seguiranse os seguintes criterios:

¿ Decimais menores a 5 serán redondeados ao enteiro inferior (exemplo: un 6,4 sería un 6 na avaliación).

¿ Decimais iguais ou maiores a 5 serán redondeados ao enteiro superior (exemplo: un 6.5 correspóndelle un 7 na avaliación)

A nota da avaliación final será calculada como a media aritmética das notas das tres avaliacións parciais, usando as notas decimais, non as redondeadas.

Para superar a materia as alumnas e alumnos deberán ter aprobadas, como mínimo, dúas avaliacións e que a media das tres sexa de 5 ou superior.

Criterios de recuperación:

Cando un alumno/a non supere unha avaliación, realizaráselle unha proba escrita baseada nos criterios mínimos de aceptación das unidades asociadas a esa avaliación. Só se realizará proba da materia do ámbito na que non acadou un 5, nas demais materias manterase a nota da avaliación. A avaliación será superada cando a súa nota sexa igual ou superior a 5.

Cando un alumno/a teña dúas ou tres avaliacións suspensas, terá a oportunidade de facer unha proba extraordinaria (no período de reforzo/ampliación) baseada nos criterios mínimos de aceptación das unidades correspondentes. A avaliación será superada cando a súa nota sexa igual ou superior a 5.

Elimínase o período final, de reforzo/ampliación, e tamén a proba extra para subir un máximo de 0,5 punto na nota final. As clases serán iguais para todos os alumnos/as ata o final.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

No caso de que no grupo haxa alumnado con algunha materia do ámbito pendente, realizarase un seguimento individualizado do mesmo/a co fin de considerar a necesidade de establecer o preceptivo reforzo educativo dirixido a garantir que no seu caso o proceso de ensino non se vexa afectado por este feito.

Cos alumnos/as que se atopen na situación anterior, tomaranse as seguintes medidas acordadas no Departamento de Matemáticas:

¿ Realizar as actividades, referidas ao temario da materia pendente, contidas nun boletín que se lles entregará antes do fin da primeira avaliación e que serán recollidos despois das vacacións de Nadal. Esta parte representará, como máximo, un 30% da nota final.

¿ Facer unha proba escrita ou oral dos temas sobre os que fixeron as actividades (incluírá a materia explicada durante o curso anterior). Esta parte representará, como máximo, un 70% da nota final.

Para recuperar a materia é necesario acadar 5 puntos entre as actividades e a proba escrita, a celebrar no mes de abril ou maio.

6. Medidas de atención á diversidade

Tendo en conta a diversidade do alumnado en relación cos diferentes ritmos de aprendizaxe que desenvolve cada alumno/a na aula. Avaliaranse as capacidades e motivacións dos distintos alumnos/as co fin de atender a recuperación, reforzo ou ampliación, daqueles que o requiran con actividades puntuais levadas a tal efecto, así como manter convenientemente informado da marcha de cada alumno ao titor/a e/ou equipo de orientación, cando así se requira.

As medidas a tomar en relación a atención da diversidade expóñense a continuación:

¿ Utilizar materiais e recursos variados.

¿ Posibilitar o agrupamento flexible na aula.

¿ Diseñar actividades de ensinanza-aprendizaxe variadas e con niveis de formulación diferentes.

¿ Nos criterios de avaliación, fixar niveis progresivos de consecución dos obxectivos.

¿ Realizar un seguimento o máis detallado posible de cada alumno ou alumna, este quedará rexistrado no caderno de cotexo do profesor..

¿ Diseñar e planificar actividades de reforzo e de ampliación para aqueles alumnos que o requiran. En ámbolos dous casos, trataranse de actividades motivadoras.

¿ As actividades de reforzo buscarán que o alumno/a acade os contidos mínimos.

¿ As actividades de ampliación irán máis aló dos mínimos da materia e suporán un desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

¿ Para os alumnos con Necesidades Específicas de Apoio Educativo serán deseñadas de xeito específico actividades en cada unha das unidades didácticas (enunciados curtos, unir, completar, ordenar, sinalar...), así como probas escritas adaptadas ás súas características específicas. Estas probas, se ben presentarán os mesmos contidos en concordancia cos criterios de avaliación, estarán formuladas de xeito máis directo e compostas por cuestións análogas ás anteriormente comentadas. Todo isto sen prexuízo de que a medida que avance o curso poida detectarse a necesidade deste tipo de actividades individualizadas noutros alumnos/as establecéndose, de ser o caso, os necesarios reforzos educativos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión da lectura	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Emprendemento social e empresarial	X		X				X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - Comprensión da lectura	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X
ET.4 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X
ET.5 - Competencia dixital	X	X	X	X
ET.6 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X
ET.7 - Igualdade de xénero	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X
ET.9 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X

Observacións:

No deseño de actividades á hora de traballar en grupo:

¿ Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

¿ Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

¿ Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

¿ Tratarase a importancia que os seus actos teñen no medio que o rodea na actualidade e no futuro, ademais de coñecer os problemas e buscar a solución para eles. Tamén se tratarán temas relacionados coa aplicación da biotecnoloxía na vida cotiá, valorando as vantaxes e os inconvenientes e as implicacións éticas que teñen o uso de determinados avances científicos.

¿ Desenvolverase comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual e as tecnoloxías da información e da comunicación realizando traballos individuais e/ou colectivos a través da TIC, utilizando ferramentas informáticas para realizar presentacións, procuras en internet, etc.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Observacións do Parque e do bosque de ribeira	Saidas próximas ao centro para estudar e identificar as árbores do parque e do bosque de ribeira.	X		X
Proxecto Voznatura	Este ano traballaremos sobre o consumo responsable.		X	

Observacións:

A primeira actividade realizarase en dúas partes, unha na 1ª avaliación e outra na 3ª avaliación. No proxecto de Voznatura traballaremos durante a 2ª avaliación.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Adecuación do nivel de dificultade ás necesidades do alumnado.
Adecuación á temporalización das unidades didácticas
Eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación
Metodoloxía empregada
Uso de distintas estratexias metodolóxicas en función das unidades didácticas
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Combinación do traballo individual co traballo cooperativo
Medidas de atención á diversidade
Toma de medidas de atención a diversidade para atender ao alumnado con NEAE na elaboración de probas escritas
Toma de medidas de atención a diversidade para atender ao alumnado con NEAE no deseño das actividades
Utilización dos distintos instrumentos de avaliación
Clima de traballo na aula
Participación activa e interese amosado polo alumnado
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Apoio e implicación por parte das familias

Descrición:

Estes indicadores de logro pretenden avaliar aspectos como a adecuación da proposta educativa ás características do grupo, a idoneidade das metodoloxías empregadas en cada momento, o grao de participación de alumnado e familias no proceso de ensino ou a adecuada resposta ás necesidades específicas do alumnado.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Unha programación é un instrumento de traballo en continua construción e perfeccionamento, polo que é necesario unha revisión co fin de ir mellorando e pulindo aqueles aspectos que non funcionaron como se crera ou se atoparon mellores formas de acadalos.

A principal referencia da que se disporá para este procedemento de seguimento e autoavaliación será a temporalización definida ao inicio do curso, debéndose analizar de xeito periódico se o programado se corresponde coas necesidades do alumnado, de modo que o desenvolvemento das unidades didácticas siga o calendario previsto.

O documento elaborado para levar dito seguimento constituirase como un caderno de traballo na aula. Neste caderno do profesor, reflectirase o desenvolvemento efectivo das sesións, facendo fincapé no aproveitamento destas e dos recursos dispoñibles.

9. Outros apartados